

Datum : 25 februari 2021
Kenmerk : 20210002
Aan : het college van B en W van de Gemeente Oss
Betreft: Advies betreffende het Concept Eindrapportage
Projectgroep Bestuurlijke Opdracht Partnership gemeenten en IBN.

Geacht college,

Op 29 januari 2021 ontving de Adviesraad Sociaal Domein het Concept Eindrapportage Projectgroep Bestuurlijke Opdracht Partnership gemeenten IBN.

De eindrapportage gaat op duidelijke wijze in op de mogelijkheden in de toekomstige samenwerking tussen gemeente en IBN. Het is een goede zaak dat dit partnership gecontinueerd wordt en zeker de uitbreiding met het Expertisecentrum vinden wij een goede ontwikkeling. Gelet op de omvang van de stukken en bijlagen adviseren wij op hoofdlijnen, ook gelet op de ons gegeven tijd om advies uit te brengen.

Wij verschillen op een aantal punten duidelijk van mening met het concept en zullen dit nader toelichten.

Bij het opstellen van dit advies heeft niet het institutiebelang van gemeenten of IBN centraal gestaan, maar het belang van de doelgroep: de burger die recht heeft op de meest efficiënte en effectieve begeleiding bij zijn traject naar de meest geschikte plaats binnen de arbeidsmarkt.

Kwantiteit en kwaliteit van de instroom.

Het partnership wordt gecontinueerd en besloten is de ondernemersstrategie van IBN voort te zetten, zodat IBN zowel de parallelle als de reguliere arbeidsmarkt kan blijven bedienen en inwoners met een beperking en/of achterstand tot de arbeidsmarkt meer gevarieerd werk hebben en zich beter kunnen ontwikkelen.

De afgelopen jaren was de uitstroom van medewerkers met een SW-dienstverband hoger dan de instroom van medewerkers in het kader van de Participatiewet. Voor de komende jaren wordt ervan uitgegaan dat de uitstroom van Wsw-medewerkers voor een deel wordt gecompenseerd door de instroom van P-kandidaten. Deze krimp heeft uiteraard gevolgen voor de organisatie IBN. Om de organisatie van IBN overeind te houden moet een daling van het aantal medewerkers worden voorkomen. Om gevarieerd werk en betere ontwikkeling van medewerkers te waarborgen dient de instroom een evenredige afspiegeling te zijn van de totale doelgroep. De evenredige afspiegeling is noodzakelijk om te voorkomen dat de beste kandidaten buiten IBN geplaatst worden, waardoor het verdienmodel van IBN afbrokkelt. De door u gehanteerde scenario's vinden wij qua aanlevering van kandidaten veel te vrijblijvend.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert om in de uitvoeringsovereenkomst als harde garantie op te nemen dat de gemeenten de instroom van PW'ers minimaal op het niveau van de uitstroom van IBN'ers houdt en dat deze instroom een evenredige afspiegeling is van de totale doelgroep.

Infrastructuur.

In het concept wordt aangegeven dat het logisch is zuinig te zijn op de infrastructuur van IBN en, binnen de huidige budgetten en instrumenten, een zo optimaal mogelijke dienstverlening voor mensen met een beperking te organiseren. Onze arbeidsmarktregio geeft een gunstiger beeld dan het landelijk gemiddelde.

Vreemde ogen dwingen. Het is raadzaam om beslissingen en oplossingen die gekozen zijn dan wel die in scenario III nog worden gezien, te laten toetsen door een buitenstaander om te weten of het ook inderdaad de beste keuzes zijn. Zijn het de efficiëntste en effectiefste wegen naar het doel om zoveel mogelijk mensen uit de doelgroep zo goed mogelijk deel te laten nemen aan de arbeidsmarkt?

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert een onafhankelijk onderzoek te laten doen naar de optimale vorm en wijze van samenwerking tussen gemeenten en IBN zodat efficiency en effectiviteit worden gemaximaliseerd. Hierbij dient tevens onderzocht te worden of preferred suppliership voor IBN als voorkeursmodel moet worden gehanteerd.

Financiën.

In het concept wordt aangegeven dat het lumpsumcontract in principe voor telkens twee jaar wordt vastgesteld. In de financiële uitwerking worden bedragen genoemd, gezegd wordt dat het voorgestelde rekenmodel voor alle gemeenten gezamenlijk een lichte stijging van de kosten met zich brengt.

Het begeleiden van mensen naar een geschikte plaats is een langdurig traject, vereist veel begeleiding, investeringen. Investeringen in mensen en bedrijfsmiddelen kunnen beter gedaan worden naarmate de toekomst iets meer zekerheid biedt.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert in het bestuurlijk akkoord en in de uitvoeringsovereenkomst een periode voor lumpsumfinanciering van minstens 5 jaar op te nemen en de omvang van de financiering zo vast te stellen dat adequate ondersteuning, investeringen en continuïteit met voldoende zekerheid voor langere termijn gedekt blijven.

Beschut werk.

Beschut werk wordt gefinancierd uit de door het Rijk beschikbaar gestelde budgetten voor loonkostensubsidie (uit het BUIG-budget) en voor begeleidingskosten (uit Participatiebudget voor nieuwe doelgroepen).

De zwakste doelgroep heeft extra begeleiding nodig en levert het laagste economisch rendement. Het is onvermijdelijk dat de werkelijke kosten hoger zullen zijn dan deze geraamde financiële middelen. In het verleden werd gerekend met een factor 1,25 van het budget, om op die manier extra budget te creëren voor de begeleiding van deze mensen.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert om extra middelen op voorhand vast te leggen in de uitvoeringsovereenkomst, bijvoorbeeld door op de genoemde bedragen 25 % extra op te nemen boven op de voorgestelde lumpsumfinanciering.

Structurele fulltimebanen.

In alle 3 de scenario's worden mensen in een tijdelijk dienstverband geplaatst en nadat gebleken is dat geen uitstroom naar regulier werk mogelijk is in een structureel dienstverband.

Voor de doelgroep is het van belang dat ze zekerheid heeft voor een langere termijn. Een vaste baan met een redelijk inkomen is daarbij van belang. Een goede CAO is hiervoor een vereiste, maar dit is geen onderdeel binnen deze samenwerkingsovereenkomst.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert in de uitvoeringsovereenkomst vast te leggen dat kandidaten zoveel mogelijk op structurele basis (vaste baan) en met een fulltime contract geplaatst worden.

Toekomstige ontwikkelingen.

Op landelijk niveau spelen een aantal belangrijke ontwikkelingen die effect hebben op de uitvoeringsovereenkomst. Zowel voor de invoering van een aparte CAO Participatiewet als voor het nieuw leven in blazen van de sociale werkvoorziening middels een Sociaal Ontwikkelingsbedrijf tekent zich een meerderheid af in de Tweede Kamer.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert in de uitvoeringsovereenkomst vast te leggen dat tussentijds kan worden ingespeeld op landelijke ontwikkelingen die voor de doelgroep van belang zijn.

Wij hopen met dit advies een constructieve bijdrage te hebben geleverd aan de verdere uitwerking van de samenwerkingsovereenkomst. De Adviesraad Sociaal Domein ziet uw antwoord met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Jaap Kool, voorzitter
Adviesraad Sociaal Domein

Ad van Orsouw, voorzitter kenniskring
WIAS Adviesraad Sociaal Domein